

KORRALDUS

Tallinn

Mittetulundusühingule Hara Sadam vee erikasutusloa andmine ning keskkonnamõju hindamise algatamata jätmine

I. ASJAOLUD

Mittetulundusühing Hara Sadam (registrikood 80386870, edaspidi ka *taotleja*) esitas 14.12.2017 kirjaga Keskkonnaametile nõutele vastava vee erikasutusloa taotluse (edaspidi *taotlus*). Taotlus saabus ja registreeriti Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 14.12.2017 nr 14-6/17/13566-3 all. Keskkonnaamet võttis taotluse menetlusse 03.01.2018 kirjaga nr 14-6/17/13566-4.

Vee erikasutuse eesmärk on Hara sadama (edaspidi ka *sadam*) rekonstrueerimine. Sadama rekonstrueerimise käigus toimuv vee erikasutus hõlmab kai rekonstrueerimist, olemasoleva lainemurdja laiendamist ja slipi ehitamist, mille käigus uputatakse veekogusse tahkeid aineid (betoonetailid, killustik ja liiv) mahus kuni 5150 m³ ning sadama akvatooriumi ja faarvaatri süvendamist mahus kuni 6000 m³.

Sadam asub Hara lahes Hara külas Kuusalu vallas Hara sadama kinnistul (katastritunnusega 42301:001:0292). Vee erikasutuse piirkonna koordinaadid on:

59°35'19.05", 25°36'44.62"
59°35'19.04", 25°36'44.97"
59°35'18.26", 25°36'44.76"
59°35'17.29", 25°36'45.62"
59°35'16.56", 25°36'45.45"
59°35'15.69", 25°36'45.73"
59°35'15.35", 25°36'45.5"
59°35'15.36", 25°36'44.98"
59°35'16.62", 25°36'44.83"
59°35'18.27", 25°36'44.34"
59°35'19.03", 25°36'44.42"

Süvendatud pinnas paigutatakse maismaale või ranna äärde madalamasse vette koordinaatidel:

59°35'19.03", 25°36'44.42"
59°35'18.27", 25°36'44.23"
59°35'16.98", 25°36'44.5"
59°35'15.50", 25°36'44.56"

Veeseaduse § 8 lg 2 p 6 kohaselt on vee erikasutusluba vajalik, kui toimub veekogu, mille veepeegli pindala on üks hektar või suurem, süvendamine või sellise veekogu põhja pinnase paigaldamine ja p 7 kohaselt, kui uputatakse või heidetakse tahkeid aineid veekogusse. Veeseaduse § 9 lg-st 5 tulenevalt annab vee erikasutusloa Keskkonnaamet. Keskkonnaamet hindas vastavalt keskkonnaministri 26.03.2002 määrusele nr 18 "Vee erikasutusloa ja ajutise vee erikasutusloa andmise, muutmise ja kehtetuks tunnistamise kord, loa taotlemiseks vajalike materjalide loetelu ja loa vormid" (edaspidi määrus nr 18) esitatud andmeid ning need vastavad nimetatud määrukses esitatud nõuetele.

1.1 Taotluse avalikustamine ja seisukohtade ärakuulamine

Veeseaduse § 9¹ lg 1 kohaselt avaldab vee erikasutusloa andja vee erikasutusloa taotluse saamisest alates 21 päeva jooksul pärast vee erikasutusloa taotluse menetlusse võtmist sellekohase teate ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded. Teade vee erikasutusloa taotlemise kohta avalikustati 03.01.2018 st. tähtaegselt. Ettepanekuid ja vastuväiteid vee erikasutusloa taotluse avalikustamise käigus ei esitatud.

1.2 Eelnõu avalikustamine ja seisukohtade ärakuulamine

Veeseaduse § 1¹ kohaselt kohaldatakse veeseaduse § 8 lg 2 p-de 6 ja 7 alusel antava vee erikasutusloa andmise menetlusele haldusmenetluse seaduse (edaspidi HMS) avatud menetluse sätteid, arvestades veeseaduse erisusi. Kooskõlas veeseaduse § 9¹ lg-te 2² ja 3 ning HMS §-dega 48 ja 49 tegi loa andja ...01.2018 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded avalikkusele teatavaks taotlejale antava vee erikasutusloa eelnõu ja vee erikasutusloa andmise korralduse eelnõu. Loa andja edastas eelnõud vastavalt HMS § 40 lg-le 1 taotluse esitajale. Vastavalt HMS § 49 lg-le 2 ei või ettepanekute ja vastuväidete esitamiseks tähtaeg olla lühem, kui kaks nädalat väljapaneku algusest arvates. Veeseaduse § 9¹ lg 2² kohaselt on vee erikasutusloa andmise menetluses korraldatava avaliku väljapaneku kestus vähemalt 14 päeva. Eelnõuga oli võimalik tutvuda kahe nädala jooksul alates teate ilmumisest ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded. Ettepanekuid ja/või vastuväiteid eelnõu avalikustamise ajal ei esitatud.

II. KAALUTLUSED

Vastavalt HMS § 56 lg-le 3 tuleb kaalutlusõiguse alusel antud haldusakti põhjenduses märkida kaalutlused, millest haldusorgan on haldusakti andmisel lähtunud. Keskkonnaamet teeb vee erikasutusloa andmise otsuse lähtudes taotluses esitatud informatsioonist, eelhinnangust keskkonnamõju hindamise vajalikkuse kohta (lisa 1) ning vee kasutamist ja kaitset sätestavatest õigusaktidest.

2.1 Keskkonnamõju hindamise vajalikkuse kaalumine

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi KeHJS) § 11 lg 2 kohaselt vaatab otsustaja tegevusloa (siinkohal vee erikasutusloa) taotluse läbi ning teeb otsuse keskkonnamõju hindamise (edaspidi KMH) algatamise või algatamata jätmise kohta käesoleva seaduse § 6 lg 1 nimetatud tegevuse korral õigusaktis sätestatud tegevusloa taotluse menetlemise aja jooksul ning § 6 lg 2 nimetatud valdkondade tegevuse ja lg 2¹ viidatud tegevuse korral õigusaktis sätestatud tegevusloa taotluse menetlemise aja jooksul, kuid hiljemalt 90. päeval pärast § 6¹ lg 1 loetletud teabe saamist. KeHJS § 3 lg 1 p 1 kohaselt hinnatakse keskkonnamõju, kui taotletakse tegevusluba või selle muutmist ning tegevusloa taotlemise või muutmise põhjuseks olev kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju.

KeHJS § 11 lg 3 kohaselt on KMH kohustuslik KeHJS § 6 lg 1 tegevuste korral. KeHJS § 6 lg 1 alusel ei kuulu kavandatav tegevus olulise keskkonnamõjuga tegevuste hulka, mille korral on KMH kohustuslik. Kavandatav tegevus kuulub KeHJS § 6 lg 2 p 18 nimetatud tegevusvaldkonda, mille täpsustatud loetelu on kehtestatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruses nr 224 "Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu¹" (edaspidi KMH määrus). KMH määruse § 11 p 7 kohaselt tuleb KMH algatamise vajalikkuse eelhindang anda sellise tegevuse korral, kus toimub veekogu süvendamine või veekogusse tahkete ainete kaadamine alates mahust 100 kuupmeetrit, välja arvatud KeHJS § 6 lg 1 p-des 17 ja 17¹ nimetatud juhtudel. Tulenevalt eelnevast ning KeHJS § 6¹ lg 3 annab otsustaja käesoleva seaduse § 6 lõigetes 2 ja 2¹ nimetatud eelhindangu arendaja esitatud ja muu asjakohase teabe alusel ning lähtudes kavandatavast tegevusest, selle asukohast ning eeldatavast keskkonnamõjust.

KeHJS § 9 kohaselt on otsustaja tegevusloa andja, vastavalt veeseaduse § 9 lg-le 5 annab vee erikasutusloa Keskkonnaamet. Seega on Keskkonnaamet otsustajaks KeHJS tähenduses.

KeHJS § 6¹ lg 5 kohaselt kehtestatakse käesoleva seaduse § 6 lg-tes 2 ja 2¹ nimetatud eelhindangu sisu täpsustatud nõuded keskkonnaministri 16.08.2017 määrusega nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded“ (edaspidi määrus nr 31). Vastavalt määruse nr 31 § 5 lg 1 peab eelhindang sisaldama käesoleva määruse §-de 2–4 alusel antud järeltust kavandatava tegevuse KMH algatamise või algatamata jätmise vajalikkuse kohta koos põhjenduste kokkuvõttega.

Lähtudes eelhindangu (vt lisa 1) tulemustest puudub Keskkonnaameti hinnangul kavandataval tegevusel oluline keskkonnamõju, mistõttu KMH algatamine ei ole vajalik järgmistel põhjustel:

- kavandatav tegevus ei mõjuta kaitsealasid, kaitstavate liikide elupaikasid ega Natura 2000 võrgustiku ala;
- eelhindamise tulemusena selgus, et taotletava tegevuse tulemusel ei teki olulist mõju veekeskkonnale sh merepõhja elustikule, kalastikule ja linnustikule;
- eelhindamise tulemusena selgus, et taotletav tegevus ei ületata piirmäärasid müra, õhusaastatuse ja vibratsiooni osas;
- eelhindamise tulemusena selgus olulise kumulatiivse mõju puudumine;
- seega puudub kavandataval tegevusel eeldatavalt oluline keskkonnamõju.

2.2 Kaalutlused vee erikasutusloa andmisel

Sadama rekonstrueerimisel on potentsiaalseks mõjufaktoriks akvatooriumi süvendamine mahus kuni 6000 m³ ning tahkete ainete vette uputamine mahus kuni 5150 m³. Teadaolevalt on süvendatava pinnase näol tegemist suures osas pehme muda, savi ja kruusaga. Sadama süvendustööd on planeeritud suhteliselt hästi kaitstud peaaegu kinnises akvatooriumis, mistõttu süvendustöödega tekkiva heljumi mõju jääb suuresti sadama piirkonda. Heljumi settimiskiirus vaiksede ilmadega oleneb peaaesjalikult süvendatavate setete lõimimisest. Suurema fraktsiooniga osakesed settivad kiiremini, väiksemad aeglasemini. Oluline on tööde teostamine sobivate tuuleoludega, mis puhuvad lääne- või põhjakaartest. Lisaks tuleks arvestada tuule kiirusega ning peatada vee erikasutusega seotud tööd tuule keskmisel kiirusel üle 10 m/s. Süvendamise mõjud sobivate ilmaolude (õige tuulesuund, vaikne ilm) korral piirduvad Hara sadama vahetu lähiümbrusega ega ole olulised.

Süvendamisega seoses kaasneb tavaliselt otsene põhjataimestiku füüsiline hävitamine, juhul kui süvendataval alal on põhjataimestik. Tegemist on ajaloolise sadamaga ning sügava merealaga, mistõttu ei ole piirkond sobiv rikkalikuks põhjataimestiku arenguks. Süvendataval alal meres olulisi taimestiku elupaiku pole inventeeritud. Seetõttu ei ole vee erikasutusega seotud tööde puhul ette näha olulist mõju põhjataimestikule.

Sadama akvatooriumis ja süvendataval alal põhjaloomastiku otsesed mõõtnisandmed puuduvad, kuid üldiselt on piirkonna põhjaloomastik liigivaene. Arvestades asjaolu, et kavandatud süvendustööde maht on suhteliselt väike, siis võib eeldada, et sellest lähtuv negatiivne mõju põhjaloomastikule (arvukuse ja liigilise mitmekesisuse vähenemine) on minimaalne ning avaldub peamiselt süvendustööde käigus vette sattunud heljumi kaudu, mis settides võib põhjustada teatud liikide häirimist.

Süvendatud pinnase käitlemisega ei kaasne mõju veekeskkonnale, kuna pinnas on kavandatud paigutada maismaale või vahetult akvatooriumi piirkonda madalale rannalale. Tegemist on pinnasega, mis ei sea selle paigaldamisele erinõudeid, kuid enne pinnase ümberpaigutamist tuleb siiski veenduda, et see oleks puhastatud muust prügist. Veekogusse ja maismaale tohib paigutada vaid mineraalset ja orgaanilist materjali.

Hara lahe näol on tegemist sügavalt rannikusse lõigatud lahega, mis on mõlemalt poolt ümbritsetud poolsaartega. Kirjeldatud olukorras ei saa piirkonnas kujuneda märkimisväärset lainetust, mis omakorda mõjutaks randade arengut. Aktiivseid rannaprotsesse iseloomustavad ning pinnavorme kujundavad rannalähedased setete liikumised sadama piirkonnas puuduvad. Tegemist on mastaapse ehitisega ning ajaloolise sadama piirkonnaga, kus looduslik rand on inimtegevusest juba ammu mõjutatud. Eeltoodule tuginedes võib väita, et sadama süvendamine ja sadamarajatiste rekonstrueerimine ei avalda olulist mõju rannalähedasel alal hüdrodünaamilisele režiimile, mis omakorda võiks põhjustada ümberkaudsete randade olulisi muutusi. Vee erikasutusega seotud tööd on kokkuvõttes lokaalsed, mistõttu puudub vajadus vee erikasutuse aegse ja järgse seire teostamiseks.

Keskkonnaamet on seisukohal, et kavandatav tegevus ei ole vastuolus Lahemaa rahvuspargi kaitse-eesmärkidega. 14.12.2017 kirjaga nr 7-9/17/7221-2 andis Keskkonnaamet nõusoleku projekteerimistingimuste väljastamiseks Mere piiranguvööndis kail paiknenud sadamahoone rekonstrueerimiseks. Ehitiste rajamiseks Lahemaa piiranguvööndis on kaitse-eeskirja § 23 lg 1 p 2 ja lg 5 p 2 alusel vajalik koostada detailplaneering. Häiringud lindudele on ajutise iseloomuga ning ebaolulised.

Vee erikasutusega seotud tööd on sobivate ilmastikutingimuste korral teostatavad lühikese ajaperioodi jooksul (ca 2-4 kuud), mistõttu on vee erikasutuse mõju kokkuvõttes lokaalne ning lühiajaline. Lähiumbruskonnas võimalikku koosmõju avaldavaid planeeringuid teadaolevalt ei ole. Seega ei ole oodata kavandatava tegevusega seonduvat mõjude kumuleerumist ega koosmõjude esinemist, mis tooks kaasa negatiivse keskkonnamõju piirkonna keskkonnataluvust ületaval määral.

2.3 Loa nõuete seadmine

Vastavalt eelpool toodule ja veeseaduse § 9 lg 2 p-dele 9 ja 11 ning tulenevalt taotluses esitatud andmetest kehtestatakse vee erikasutusloas tööde minimaalsema negatiivse keskkonnamõju saavutamiseks järgmised meetmed ja tingimused:

1. Enne süvendatud pinnase paigutamist maismaale või rannaäärsele alale vette, tuleb pinnasest eemaldada kõik mitte mineraalne ja orgaaniline materjal ehk jäätmed (prügi ja risu).
2. Vee erikasutusega seotud tööd tuleb peatada tuule keskmisel kiirusel üle 10 m/s, et vältida süvendamisel tekkiva heljumi levimist laiemale merealale.

2.4 Täiendav teave

1. Vee erikasutuse kohta tuleb Keskkonnaametile esitada aruanne vastavalt kehtivatele õigusaktidele.
2. Tööde käigus tekkivatest muudatustest informeerida Keskkonnaametit koheselt.
3. Vee erikasutusluba ei anna õigust ehitamiseks ja ehitise kasutamiseks.

2.5 Vee erikasutusloa kehtivus

Veeseaduse § 9 lg 1 p-de 1 ja 2 kohaselt tekib vee erikasutusõigus tähtajatu vee erikasutusloa alusel, välja arvatud juhul, kui luba taotletakse tähtajaliselt ja/või vee erikasutus on ühekordne. Taotleja on taotlusele märkinud, et soovib vee erikasutusluba saada kehtivusega kuni talv 2019, mistõttu antakse luba kehtivusega kuni 31.12.2019.

III. OTSUSTUS

Tulenevalt eeltoodust ja Mittetulundusühingu Hara Sadam (registrikood 80386870) taotlusest; lähtudes veeseaduse § 8 lg 2 p-st 6 ja 7, § 9 lg-st 5, § 9 lg 1 p 2; määruse nr 18 §-st 5 ja 8; vastavalt KeHJS § 3, § 6 lg 2 p-le 18 ja lg 2¹, § 11 lg-tele 2 ja 4, KMH määruse § 11 p-ile 7 ning kooskõlas Keskkonnaameti peadirektori 15.08.2016 käskkirja nr 1-1/16/306 "Osakondade põhimääruste kinnitamine" p-dega 2.1.1 ja 3.5.8 **otsustan:**

3.1 Jätta algatamata keskkonnamõju hindamine Mittetulundusühing Hara Sadam vee erikasutusloa taotluse menetluse raames. Täiendavad keskkonnauuringud ei ole vajalikud.

3.2 Anda Mittetulundusühingule Hara Sadam (registrikood 80386870) vee erikasutusluba nr L.VV/330259 kehtivusega kuni 31.12.2019 Hara sadama rekonstrueerimiseks, mis hõlmab kai rekonstrueerimist, olemasoleva lainemurdja laiendamist ja slipi ehitamist. Rekonstrueerimise käigus uputatakse veekogusse tahkeid aineid (betoondetailid, killustik ja liiv) mahus kuni 5150 m³ ning süvendatakse sadama akvatoorium ja faarvaater mahus kuni 6000 m³. Süvendatud pinnas paigutatakse maismaale või ranna äärde madalamasse vette.

Haldusakti on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.